

ancora

SAN FELIU DE GUIXOLS - 13 OCTUBRE 1960
NÚM. 652 AÑO XIII

PENSANT MARAGALL

A l'hora d'escriure el meu article, l'article promès pel centenari del neixement de Maragall, entre les mil coses que en podria dir, em tempten, d'una manera especial, tres temes. El primer «Maragall, gran enemic de les abstraccions» tindria l'encís d'una faceta d'ell molt poc tractada, encara que ningú no ignori les seves embestides furioses contra tota abstracció. Maragall es, essencialment, l'home anti-abstracció. L'home anti-entitat, anti-Estat; àdhuc anti-Humanitat quan aquesta perd els batecs de vida i mor empresonada dins l'estany profund de les idees pures, mirall d'entelèquies. Tractar de l'home anti-Humanitat per amor a l'home, fóra un gran tema. Captivadora paradoxa! L'home representava per a Maragall la raó de tots els seus afectes, de tot el seu fer i desfer. L'individu, el més alt valor. I Maragall no pot entendre que una abstracció el dilueixi « Què Humanitat, ni què entitat, ni què Estat? Homes, homes, homes. Només l'home mou bé l'home.»

El tema és boníssim, però m'espanten les seves dificultats.

També podria analitzar o glossar el contingut d'un article, anomenat «El dret de parlar», escrit en el curs de l'any 1902. Aquest tema és ja més conegut, com ben coneguda és la seva frase, recull d'un salm: «He cregut i per això he parlat», afegint, de la seva propià collita, que l'escriptor que dubta hauria de callar. Com també es coneguda la réplica d'Unamuno; «però que no entén que jo escric per pensar i per fer pensar, per a inquietar..? Què Déu li conservi a vosté la serenitat i a mi la meua inquietud!» A aquesta polèmica, amb uns anys de retràs, Carles Riba hi posà la última paraula,

la, la definitiva, la que signaria jo: «He cregut, perquè he parlat.» I agraçant-me més el sentir de Carles Riba l'elogi seria per a ell. Haig d'oblidar, doncs, el tema. No seria gentil dins l'any del centenari, Però cal que faci l'article. I si glossés, una vegada més, el seu famós «Elogi de la paraula»?

«Cosa sagrada! Diu St. Joan que en el principi era la paraula i que la paraula estava en Déu i la paraula era Déu; i que per ella foren fetes totes les coses; i que la paraula es féu carn i habità entre nosaltres. Quin abisme de llum! amb quin sant temor hauriem de parlar, doncs! Perquè tinguent la paraula tot el misteri i tota llum del món, hauriem de parlar com encantats, com enlluernats.»

Si, m'agradaria parlar de la paraula, en aquest sentit sagrat de Maragall. Però...no estic pas net de por. Em sento participar d'aquell temor. La ploma em cau de les mans, i deixo escapar l'oportunitat d'aquest tercer tema. Però... i l'article?

Miro d'aquí i d'allà les seves obres rellegeixo tots els «Elogis», — ple de lirisme i amor el de la Gràcia —, torno als seus articles, (Els seus articles del Brusi...) i navego d'un lloc a l'altre. Quin gran articulista és Maragall! Constitueixen per, a mi, els articles la part més valuosa de la seva obra literaria. Ara, aturo els ulls en una plana. L'haig de rellegir tota. Ara, és especialment una frase la que paladejo d'un article publicat el 13 de juliol de l'any 1911, l'any de la seva mort... i prepareu els camins, perquè quedi encara quelcom d'home en aquells que podran organitzar-se més humanament. Aplique-vos, si cal, a la solització avui encara necessària, però somrient una mica d'ella, i, sobretot, salvant dins d'ella el que després seria, i en el fons és sempre, l'única cosa necessària: l'afecte humà viu d'home a home. Prepareu els camins!»

Tant de fullejar, i he deixat passar l'hora, l'oportunitat, el temps, que avui en el mosaic divers del meu horari volia dedicar al gran escriptor català, en el centenari de la seva naixença, sense haver escrit encara cap

Dedicación

Este semanario, apreciado lector va dedicado a la obra y a la memoria de nuestro excelso poeta Juan Maragall. Lo creemos un deber obligado, ineludible, aunque de ello pueda quedar la impresión de ser una dedicación modesta, humilde.

Que en este empeño de adhesión popular al homenaje de la obra de Maragall, nos alienta su mismo «Elogi de la paraula», cuando en el mismo dice: «...I no és pas l'harmonia de fora la desitjable, sinó la de dintre; que no és pas pel soroll de les paraules que tots els homes som germans, sinó per l'esperit únic que les fa brollar diferents en la varietat misteriosa de la terra».

Por esto, la armonía de este número de «Ancora» podemos encontrarla, no en sus ocho páginas simplemente, sino en el deseo de conmemorar, como han hecho ya muchos otros, el Primer Centenario del nacimiento de Juan Maragall.

Y también, en este empeño de dedicación literaria al poeta, nos alienta la idea de crear que somos asistidos, espiritualmente, por nuestros queridos lectores.

de les planes que volia escriure,

El lector, potser, en quedarà decebut. Jo no en quedaré pas decebut si el moc també a espigolar en la copiosa obra de Maragall. Pensant Maragall és el millor camí pel millor homenatge. I també crec que la màxima aspiració que pot tenir tot escriptor és que les ratlles que deixi escrites, sempre compreses amb dificultats pels homes del seu temps, es tornin, font, mitjà de comprensió i de coneixement, a l'hora d'agafar el timó les generacions més joves.

L. d'Andraitx.